

4H-tapahtumien turvallisuusohje

Päivitetty 12.4.2023
Suomen 4H-liitto

Sisällysluettelo

Johdanto

Turvallinen 4H-harrastus -ohje
Tapahtuman aikajana
Sanastoa

1. Yleiset turvallisuuteen liittyvät ohjeistukset

- 1.1. Järjestämistä ohjaavia lakeja
- 1.2. Ilmoitukset ja luvat
- 1.3. Turvallisuussuunnitelma
- 1.4. Tapahtumapaikan pelastussuunnitelma
- 1.5. Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma
- 1.6. Vakuutukset
- 1.7. Riskienhallinta
- 1.8. Riskien arviointi
- 1.9. Riskikartoituslomake

2. Tapahtuman fyysinen turvallisuus

- 2.1. Hätäpoistuminen
- 2.2. Paloturvallisuus
- 2.3. Tulipalon sattuessa
- 2.4. Ensiapuvalmiudet
- 2.5. Ensiapuohjeet

3. Osallistujien hyvinvointi

- 3.1. Psyykkinen turvallisuus
- 3.2. Turvallisemman tilan periaatteet
- 3.3. Esimerkki leirisäännöistä
- 3.4. Terveysturvallisuus

4. Tapahtuman käytännön järjestelyt

- 4.1. Työnjako ja valvonta
- 4.2. Ennakkotiedot osallistujilta
- 4.3. Ennakkotiedot osallistujille
- 4.4. Viestintä tapahtumassa
- 4.5. Liikenne tapahtuma-alueella
- 4.6. Elintarvikehygieniä
- 4.7. Vesillä liikkuminen ja uinti
- 4.8. Telttaleirillä huomioitavaa

5. Toiminta poikkeustilanteissa

Johdanto

- Tämä ohje on suunnattu 4H-yhdistyksille, toimihenkilöille ja vapaaehtoisille. Ohjeen tarkoitus on toimia turvallisten tapahtumien järjestämisen tukena ja apuna.
- **Tapahtuma** käsittää 4H-leirit ja muut 4H-tapahtumat, myös yleisötapahtumat. Jatkossa tässä ohjeessa käytetään yleisnimitystä tapahtuma.
- Ohjeessa käsitellään 4H-yhdistysten järjestämiin leireihin ja tapahtumiin liittyviä turvallisuustekijöitä, jotka suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi huomioida.

Tutustu ensin: Turvallinen 4H-harrastus -ohje

4H

- Turvallinen 4H-harrastus -ohje kokoaa yhteen turvallisuuteen liittyvät linjaukset ja käytännöt 4H-nuorisotoiminnassa.
- Linkki oppaaseen:
[Turvallinen-4H-harrastus-2.pdf](#)
- Turvallinen 4H-harrastus -ohjeen mukaan vapaaehtoisten rikostausta selvitetään aina leireillä, joissa yövytään.

2.5.2023

4H-metsäpäivät

- Metsäpäivät toteutetaan yhteistyössä koulujen kanssa.
- Koulu vastaa turvallisuusasioiden huomioimisesta kouluajalla tapahtuvassa toiminnassa. Oppilaat ovat vakuutettuja koulun puolesta.
- Metsäpäivää varten täytetään Turvallisuus 4H-metsäpäivässä -lomake. Lomake täytetään koulun kanssa yhteistyössä.
- [Lisätietoja ja turvallisuuslomake 4H-intranetissa](#)

Muista ainakin nämä

Perehdy

Turvallisuuteen liittyvät lait
Turvallinen 4H-harrastus -ohje
Tapahtumapaikan
turvallisuusohjeet

Valmistaudu

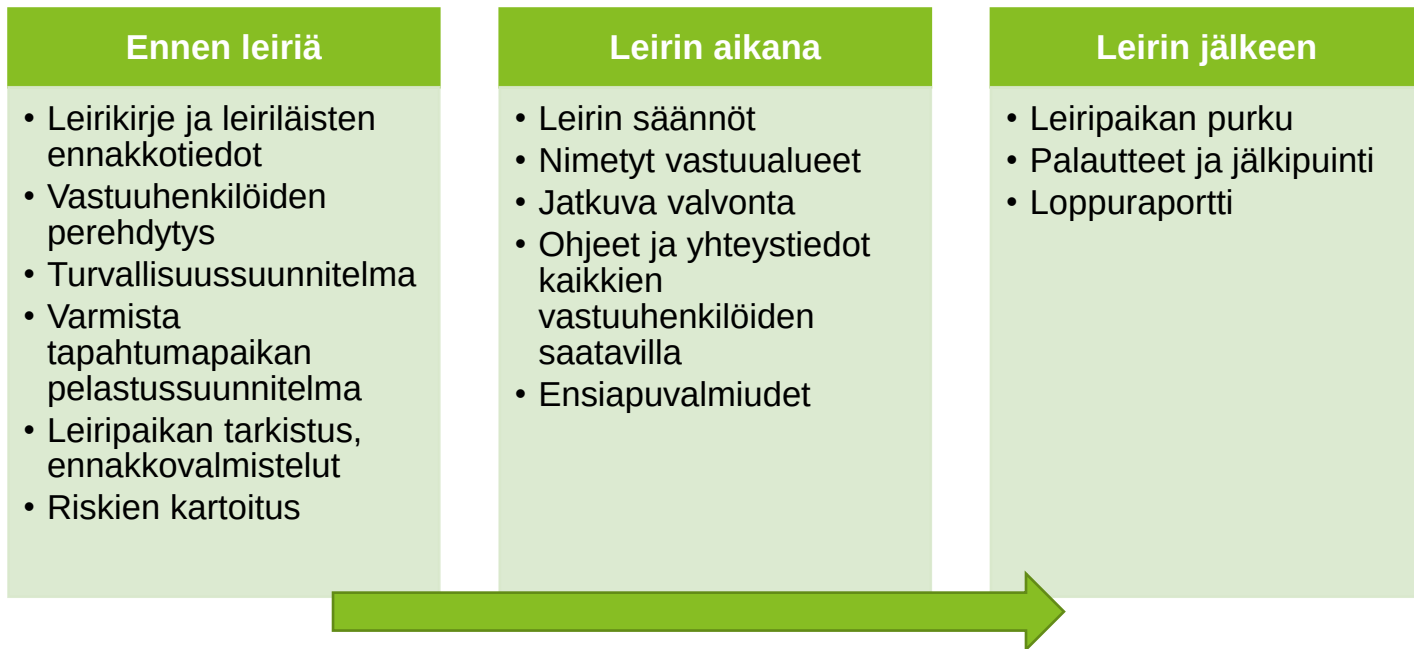
Kartoita riskit
Tee turvallisuuteen liittyvät
suunnitelmat
Huolehdi tarvittavat ilmoitukset
ja luvat
Opasta vastuuhenkilöt
tehtäviinsä

Huolehdi

Ensiapu
Paloturvallisuus
Ihmisten hyvinvointi
Omaisuu den turvallisuus
Viestintä tapahtuman aikana

Tapahtuman aikajana

- Esimerkkinä 4H-leiritoiminta turvallisuuden näkökulmasta

Sanastoa

- **Turvallisuussuunnitelma** on kuvaus siitä, miten tapahtuman turvallisuus varmistetaan. Suunnitelmaan kirjataan tapahtuman yleistiedot, nimetyt vastuuhenkilöt sekä tapahtumapaikkaan liittyvät turvallisuushuomiot. Suunnitelmaan voidaan sisällyttää myös tapahtumapaikan pelastussuunnitelma.
- **Pelastussuunnitelma** sisältää listauksen tiloihin liittyvistä vaaranpaikoista ja riskeistä, toimintaohjeet vaaratilanteissa toimimiseen sekä suunnitelman tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Pelastussuunnitelman tekeminen on rakennuksen omistajan tai haltijan vastuulla.
- **Riskienhallinta** on kaikkea toimintaa riskien ja niistä aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi.

1. Yleiset turvallisuuuteen liittyvät ohjeet

1.1. Järjestämistä ohjaavia lakeja

- **Pelastuslaki** velvoittaa varautumaan etukäteen mahdollisiin vaaratilanteisiin.
- **Työturvallisuuslaki** koskee leireille ja tapahtumiin osallistuvia työntekijöitä. Työturvallisuuslain mukaan jokainen on omalta osaltaan vastuussa työn turvallisuudesta.
- **Kuluttajaturvallisuuslaki** koskee tapahtumia, jotka on suunnattu ei-jäsenille. Sillä tarkoitetaan vastuuta kuluttajille suunnattujen leirien ja tapahtumien turvallisuudesta.

1.2. Ilmoitukset ja luvat

Poliisiin ja pelastuslaitokseen kannattaa olla kirjallisesti yhteydessä ainakin seuraavissa tapauksissa:

- Jos tilaisuus on suuri ja vaatii pelastussuunnittelua (osallistujia yli 200 henkilöä).
- Tapahtuma on yleisillä paikoilla tapahtuva ulkotapahtuma, etenkin jos vaikuttaa liikenneväylien käyttöön.
- Tapahtuma kestää myöhäisiltaan tai yöhön.
- Tapahtumassa tarvitaan järjestyksenvalvontaa ja liikenteenohjausta.
- Tarkasta tapahtuman järjestämispaikkakunnan ohjeet, esim. maanomistajan lupa.
- Lisätietoa yleisötilaisuuteen tarvittavista luvista ja ilmoituksista: [suomi.fi, yleisötilaisuuden muistilista](https://suomi.fi/yleisotilaisuuden_muistilista)

1.3. Turvallisuussuunnitelma

- 4H-tapahtumiin täytyy laatia turvallisuusasiakirja eli **turvallisuussuunnitelma**.
- Jos mukana on ei-jäseniä, myös kuluttajaturvallisuuslaki velvoittaa laatimaan tapahtuman turvallisuusasiakirjan.
- Turvallisuussuunnitelma on kuvaus siitä, miten tapahtuman turvallisuus varmistetaan. Suunnitelmaan kirjataan tapahtuman yleistiedot, nimetyt vastuuhenkilöt sekä tapahtumapaikkaan liittyvät turvallisuushuomiot.
- Suunnitelmaan voidaan sisällyttää myös tapahtumapaikan pelastussuunnitelma.
- Linkki 4H:n turvallisuussuunnitelman pohjaan [4H-intrassa](#).
- Lisätietoa sekä turvallisuusasiakirjan mallipohja [Tukesin sivuilla](#).

1.4. Tapahtumapaikan pelastussuunnitelma

- **Pelastussuunnitelman** tekeminen on rakennuksen omistajan tai haltijan vastuulla. Varmista, että tapahtumapaikalla on ajantasainen pelastussuunnitelma ja paikka on palotarkastettu.
- Tärkeimpiä seikkoja paloturvallisuuden kannalta ovat merkityt poistumistiet ja palovaroittimet.
- Tietoa ja pelastussuunnitelman mallipohja [SPEK:n nettisivuilla](#).
- Pelastussuunnitelman laatimisessa ja palotarkastuksessa opastaa alueellinen pelastustoimi.

1.5. Yleisötapahuman pelastussuunnitelma

- Pelastuslain mukainen **yleisötapahuman pelastussuunnitelma** on laadittava tapahtumaan, jossa:
 - Arvioidaan olevan samanaikaisesti vähintään 200 osallistujaa.
 - Käytetään avotulta, ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita.
 - Tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta.
 - Tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.
- Suunnitelma on toimitettava **viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista** tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle.
- Tapahtuman järjestäjän velvollisuus on varmistaa, tarvitaanko **yleisötapahuman palotarkastusta**. Päätöksen tarkastuksesta tekee alueen pelastusviranomainen.

1.6. Vakuutukset

4H-toimintaan osallistuvat henkilöryhmät ovat eri tavoin vakuutettuja.

- **4H-liiton toimesta otettu ryhmätapaturmavakuutus koskee:**
 - 4H-jäseniä
 - Vapaaehtoisia ohjaajia kerhoissa, leireillä, koulutuksissa ja tapahtumissa. Vakuutusehdot eivät edellytä jäsenyyttä.
- **Seuraaville ryhmille on suositeltavaa ottaa vakuutus 4H-yhdistyksen toimesta:**
 - Toimintaan osallistuvat ei-jäsenet
 - Talkoolaiset
- 4H-yhdistyksen työntekijät on vakuutettu lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella.

1.7. Riskienhallinta

- Riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkea toimintaa riskien ja niistä aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi.
- Tapahtumaan liittyvät riskit tulee kartoittaa etukäteen.
- Apuvälineenä voidaan hyödyntää riskikartoituksen taulukkoa.

Riskienhallinnan kolme kysymystä:

- Mikä voi mennä pieleen?
- Mitä tehdään, ettei menisi pieleen?
- Mitä tehdään, jos kuitenkin menee pieleen?

1.7. Riskienhallinta

Riskien arvioinnin ja hallinnan vaiheet:

1. Tunnistetaan tapahtuman vaarat ja haitat.
 2. Arvioidaan vaaroihin liittyvien riskien merkitys terveydelle ja turvallisuudelle.
 3. Estetään, poistetaan tai pienennetään tapahtuman riskejä.
 4. Päivitetään ja pidetään ajan tasalla arviot, hallinta ja toimenpiteet.
- **Riskikartoituslomakkeella** arvioidaan ja kootaan mahdollisia tapahtumaan liittyviä riskejä.

1.9. Riskikartoituslomake

RISKILUETTELO	A. SEURAUSTEN VAKAVUUS (1-3)	B. TOTEUTUMISEN TODENNÄKÖISYYS (1-3)	RISKIEN VAKAVUUSKERROIN A x B
Käärme puree leiriläistä	2	1	2
Metsäpalo syttyy	2-3	2	4-6
Haava puukosta	2	2	4

TOIMENPITEET PAHIMPIEN RISKIEN VARALLE:

1.8 Riskien arviointi

Riskin suuruus	Toimien suunnittelu ja aikataulu
Merkityksetön riski	Ei tarvita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Työoloja seurattava jatkuvasti.
Vähäinen tai Kohtalainen riski	Yksinkertaista. Ei tarvita välittömiä toimenpiteitä. Pitää varmistaa, että työntekijät tuntevat turvalliset työmenetelmät. Seurannan avulla varmistetaan, että riski pysyy hallinnassa. Tarvittaessa ryhdyttävä toimiin riskin pienentämiseksi. Arvioidaan tavat yksikertaisilla ratkaisuilla parantaa työturvallisuutta. Jos kohtuulliseen riskiin liittyy erittäin haitallisia seurauksia, lisäarvioinnille on tarve.
Merkittävä tai sietämätön riski	Riskin kohotessa merkittäväksi olosuhteita on tarkkailtava jatkuvasti. Riskin pienentämiseksi on ryhdyttävä välittömiin toimiin. Toimet on toteutettava määrätyn ajan kuluessa. Jos riski on sietämätön, työtä ei saa aloittaa eikä jatkaa, ennen kuin riskiä on pienennetty.

Riskin todennäköisyys	Riskin seurausten vakavuus		
	1. Vähäiset	2. Haitalliset	3. Vakavat
1. Epätodennäköinen	Merkityksetön riski	Vähäinen riski	Kohtalainen riski
2. Mahdollinen	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Merkittävä riski
3. Todennäköinen	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Sietämätön riski

2. Tapahtuman fyysinen turvallisuus

2.1. Hätäpoistuminen

- **Hätäpoistuminen** on toteutettava rakennuksesta ja yleisötapauhtuma-alueelta turvallisesti tulipalossa tai muussa hätätilanteessa.
- **Kokoontumispaikka** on ennalta sovittu, tiedotettu ja harjoiteltu paikka.
- **Poistumisreittien** on oltava esteettömiä ja ovien avattavissa poistumissuuntaan.

Tarkistuslista:

- ☐ Kaikki osallistujat tietävät, missä kokoontumispaikka sijaitsee.
- ☐ Hätäpoistumistiet ovat vapaana ja merkitty asianmukaisesti.
- ☐ Nämä tiedot löytyvät tapahtuman pelastussuunnitelmasta.

2.2. Paloturvallisuus

- Majoitusrakennuksissa tulee olla käsisammuttimia ja sammutuspeitteitä.
- Sammuttimien kunto tulee tarkastaa ja sammuttimet huoltaa säännöllisesti.
- Voimassa olevat varoitukset on tarkistettava ennen tulentekoa.
- Tulenteko on sallittu vain merkityillä paikoilla.

Tarkistuslista:

- ☐ Vähintään yksi käsisammutin 300m² sisätilaa kohden.
- ☐ Sammutuspeite keittiötiloissa.
- ☐ Vastuuhenkilöistä vähintään yksi on käynyt alkusammutuskoulutuksen.

2.3. Tulipalon sattuessa

1. **PELASTA** välittömässä vaarassa olevat.
2. **SULJE OVET JA IKKUNAT** estääksesi savun ja palon leviäminen.
3. **HÄLYTÄ** apua numerosta 112.
4. **SAMMUTA**, jos savua ei vielä ole ja palo on pieni.
5. **VAROITA** niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa.
6. **OPASTA** tai järjestä opastus ja esteetön pääsy pelastusyksikölle kohteeseen.
7. **VARMISTA**, että kaikki ovat päässeet sovitulle kokoontumispaikalle

2.4. Ensiapuvalmiudet

- Onnettomuus- ja hätätilanteiden varalta nimetään:
 - Leirinjohtaja, jolla ylin päätösvalta.
 - Tapahtuman turvallisuusvastaava.
- Vastuuhenkilöistä vähintään yhden on oltava EA1- tai EA2-tason ensiapukoulutettu.
- Jokaisen vastuuhenkilön tulee ladata 112 Suomi -sovellus puhelimeen. Näin hätäpuhelun paikannus onnistuu automaattisesti.
- Kaikkien vastuuhenkilöiden tulee tietää tapahtumapaikan osoite ja hätäkoontumispaikan sijainti.

Kuva: Ismo Pekkarinen / AOP

2.5. Ensiapuohjeet

1. **SELVITÄ, MITÄ ON TAPAHTUNUT.** Onko potilas kaatunut, pyörtnyt, kouristellut? Onko silminnäkijöitä? Jaa tehtävät, jos auttajia on enemmän.
2. **TARKISTA POTILAAN TILA.** Tarkista, onko potilas heräteltävissä. Tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen, tuntuuko ilmavirtausta. Potilaan kasvojen sinerrys on merkki hengityksen estymisestä tai loppumisesta.
3. **SIIRRÄ OIKEAAN ASEENTOON.** Käännä tajuton potilas kylkiasentoon. Ojenna päätä taakse, jotta hengitys pääsee kulkemaan esteettä.
4. **TEE HÄTÄILMOITUS.** Heti kun olet selvittänyt potilaan tilan ja havainnut, että kyseessä on hätätilanne, soita numeroon 112 ja kerro – mitä on tapahtunut – mitä potilas valittaa – mitä hän juuri sillä hetkellä tekee. Älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan.
5. **TARKKAILE.** Jos havaitset potilaan tilassa muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, soita uudelleen numeroon 112.
6. **OPASTA.** Järjestä opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

3. Osallistujien hyvinvointi

3.1. Psyykkinen turvallisuus

- Psyykkinen turvallisuus tarkoittaa osallistujien henkistä turvallisuutta. He voivat olla omia itsejään ilman turhia ennakko-odotuksia ja oletuksia, uskaltavat ilmaista itseään ja pyytävät tarvittaessa apua. Jokainen pääsee osaksi ryhmää eikä ketään kiusata tai syrjitä.
- Tapahtumalle nimetään turvallisuusvastaava, joka opastaa ja auttaa mahdollisten häirintä- ja kiusaamistapauksien selvittämisessä
- Tapahtumassa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita (seuraava dia).

3.2. Turvallisemman tilan periaatteet

- **Ole avoin.** Kohtaa uudet aiheet ja henkilöt ennakkoluulottomasti, ota jokainen vastaantuleva asia ja tilanne mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- **Kunnioita.** Anna toisille tilaa, kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja muista tapahtumien osallistujien moninaisuus.
- **Älä oleta.** Kunnioita jokaisen itsemäärittelyoikeutta, äläkä tee oletuksia esimerkiksi toisten sukupuolesta, taustasta tai perhesuhteista.
- **Puutu.** Mikäli todistat häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, älä jää sivustakatsojaksi.
- **Kannusta.** Ota vastuuta myös muiden osallistujien kokemuksesta. Kuuntele ja kannusta.
- **Rentoudu.** Erehtyminen ja kysyminen on sallittua.

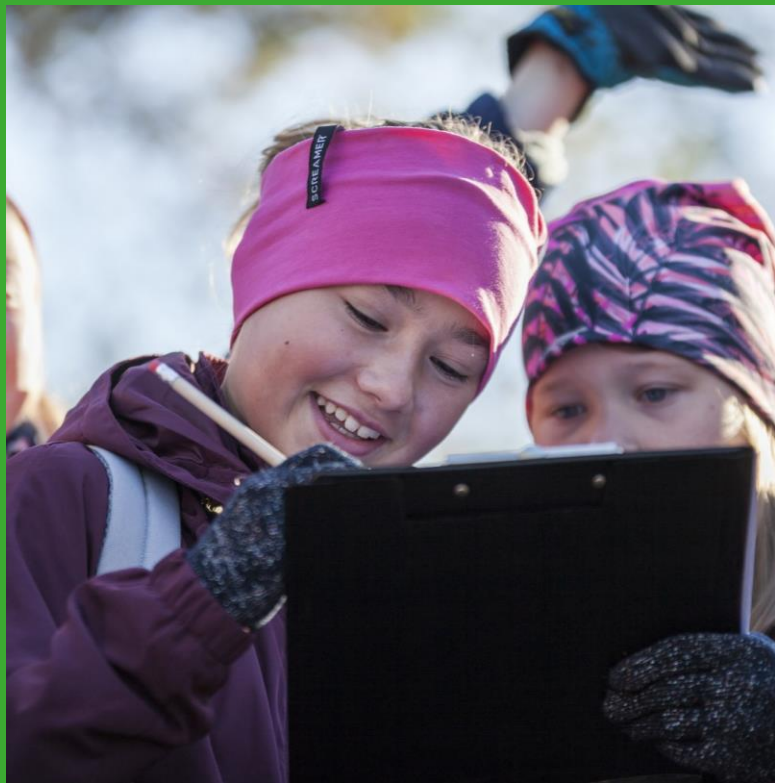
3.3. Esimerkki leirisäännöistä

1. Noudatan ohjelmaa ja olen aina ajoissa paikalla.
2. En poistu leirialueelta.
3. Pidän tavarat, omat ja yhteiset, hyvässä järjestyksessä. Kunnioitan muiden omaisuutta.
4. En kiusaa ketään ja käyttäydyn ystävällisesti muita kohtaan.
5. Kunnioitan luontoa enkä roskaa.
6. Noudatan öisin hiljaisuutta.

7. En tee tulta omin päin.
8. Uin, veneilen ja melon vain valvottuna uintiaikana.
9. Ilmoitan sairastumisista, tapaturmista ja vahingoista heti ohjaajille.
10. En tupakoi tai käytä päihteitä leirillä.
11. Jos epäröin tai mieltäni askarruttaa, kysyn neuvoa ja apua ohjaajalta.

3.4. Terveysturvallisuus

- Osallistujien erityisruokavaliot ja lääkkeet tiedossa ja huomioitu.
- Kaikki lapsille ja nuorille suunnatut 4H-tapahtumat ovat päihtettämiä.
- Leiripaikalla on oltava osallistujamäärään nähden riittävästi käymälöitä ja peseytymismahdollisuuksia. Jätevedestä huolehditaan asianmukaisesti.
- Koronapandemian aikana noudatetaan erillisiä pandemiaan liittyviä ohjeita.

4. Tapahtuman käytännön järjestelyt

4.1. Työnjako ja valvonta

- Henkilökunnan riittävä määrä arvioidaan turvallisuuden näkökulmasta. Leirillä on aina oltava vähintään yksi yli 18-vuotias perehdytyksen saanut leirinjohtaja.
- Tapahtumalle tulee nimetä turvallisuusvastaava ja varahenkilö.
- Ennen leirin tai tapahtuman alkua kaikkien vastuuhenkilöiden on perehdyttävä alueeseen ja siihen liittyviin turvallisuustekijöihin.
- Leirillä ryhmänohjaajien määrä mitoitetaan leiriläisten määrän, iän ja leirin ohjelman mukaan. Suositeltavaa on, että vastuuhenkilöitä on yksi 5–7 leiriläistä kohden.
- Leirillä tulee olla jatkuva valvonta. Yövalvonnasta ja työtunneista sovitaan selkeästi etukäteen.

4.2. Ennakkotiedot osallistujilta

- Osallistujilta kerätään ennakkotiedot ilmoittautumisen yhteydessä. Tietoja ovat esimerkiksi:
 - Osallistujan yhteystiedot.
 - Osallistujan huoltajan / hätäyhteyshenkilön tiedot.
 - Allergiat ja ruokavalio.
 - Erityistarpeet, lääkitys tai muu terveydentilaan liittyvä tieto.
 - Kuvauslupa.
 - Uimataito.
- Kaikkia henkilötietoja on käsiteltävä huolellisesti ja GDPR-tietosuojasetuksen mukaisesti.

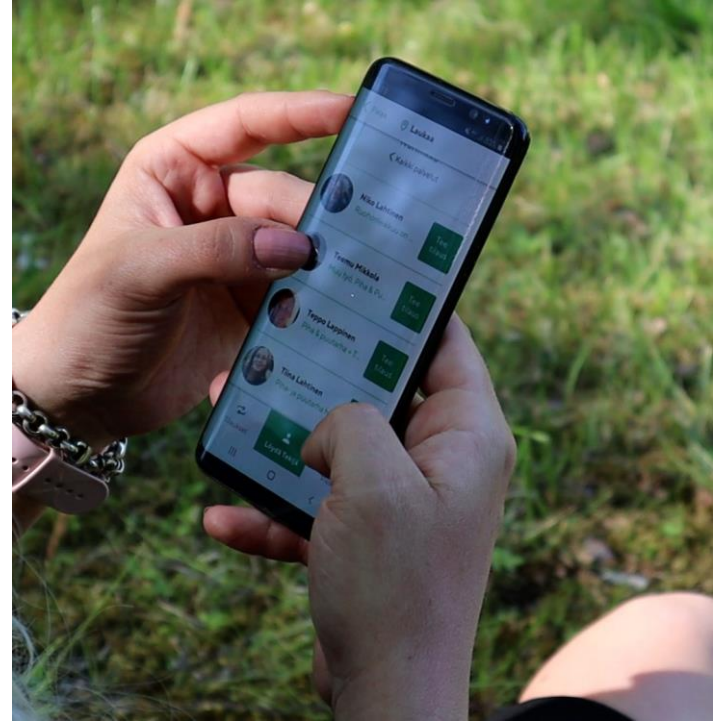
4.3. Ennakkotiedot osallistujille

- Osallistujille lähetetään hyvissä ajoin ennen tapahtumaa infokirje, jossa kerrotaan mm.
 - Ajankohta ja aikataulut.
 - Saapumisohjeet.
 - Lista tarvittavista tavaroista.
 - Majoitukseen liittyvä info.
 - Tapahtuman hinta ja maksuohjeet.
 - Peruutusehdot.
 - Tieto vakuutuksista.
 - Yhteyshenkilö, jonka kanssa keskustella erityisen tuen tarpeista.

4.4. Viestintä tapahtumassa

- Viestinnän vastuualueet on sovittu etukäteen.
- Kaikkien osallistujien kuvausluvut on varmistettu.
- Osallistujille on selkeät ohjeet puhelimen käyttöön ja valokuvaamiseen tapahtuman aikana.

4.5. Liikenne tapahtuma-alueella

- Tapahtumapaikka tulee valita niin, ettei liikenne aiheuta vaaraa osallistujille. Ajoreitit suunnitellaan ja merkitään etukäteen.
- Pysäköintialue merkitään selvästi ja ulkopuolisten ajoneuvojen liikkuminen alueella tulee pyrkiä estämään. Yksityisalue suljetaan puomilla tai merkitään kyltillä, joka kieltää ajoneuvoliikenteen.
- Liikenteenohjaukseen voidaan pyytää apua paikalliselta poliisilaitokselta.
- Pelastustiet pidetään esteettöminä koko tapahtuman ajan.

4.6. Elintarvikehygienia

- Elintarvikkeiden käsittelyyn laaditaan omavalvontasuunnitelma.
- Kylmäketjusta huolehtiminen koko tapahtuman ajan.
- Suositellaan, että ruokaa valmistavilla on hygieniapassi.
- Riittävästi käsienpesumahdollisuuksia ja peseytymispaikkoja tapahtuma-alueella.
- Selkeästi merkitty paikka lika- ja tiskivesille.

4.7. Vesillä liikkuminen ja uinti

Muistilista:

- ☐ Uima-alue on osoitettu selvästi. Mahdollisuuksien mukaan alue merkitään poijuin.
- ☐ Uintia valvoo hengenpelastus- ja ensiaputaitoinen uimavalvoja. Uimapaikalla on oltava pelastusvene ja pelastusvälineistöä.
- ☐ Osallistujille painotetaan, että uinti on sallittua vain uintiaikoina, jolloin rannalla on valvonta. Uimaan ei mennä yksin.
- ☐ Osallistujien uimataito on selvitetty etukäteen.
- ☐ Veden laatu on varmistettu mm. sinilevän varalta.

4.7. Vesillä liikkuminen ja uinti

Melonta, suppailu, soutu ym.:

- Käyttöön on selkeät ohjeet. Pysytellään määritellyllä alueella.
- Vesillä liikkumista valvotaan esimerkiksi veneestä tai rannalta käsin.
- Pelastusliivien käyttö on pakollista kaikille.
- Toiminta hätätilanteessa on selvää kaikille vesille lähtijöille.

Talvella huomioitavaa:

- Jään vahvuus selvitetään etukäteen. Heikolla jäällä ei liikuta.
- Mukana tulee olla pelastautumisvälineet, kuten omat naskalit ja heittoköysi.
- Avantouintia tulee valvoa erittäin tarkasti.
- Kun avantoa ei valvota, sen tulee olla hyvin merkitty, jotteivät jäällä liikkujat joudu vaaraan.

4.8. Telttaleirillä huomioitavaa

- Teltat sijoitetaan riittävän kauas toisistaan. Suositeltu etäisyys on 5 metriä.
- Lämmitettäviä kamiinateltoja valvotaan jatkuvasti. Retkikeitinten käyttäminen teltan sisällä on kielletty.
- Teltojen kiinnitysnaurat on kompastumisten välttämiseksi merkittävä värillisin nauhoin tai muulla tavoin.
- Teltojen välittömään läheisyyteen varataan sammutuskalustoa. Helpoin tapa on vedellä täytetyt ämpärit. Sammutusvettä on oltava helposti käytettävissä vähintään 200 litraa jokaista alkavaa 50 telttapaikkaa kohden.

5. Toiminta poikkeustilanteissa

5.1. Tapahtumien poikkeustilanteet

- Vaikka turvallisuusasioihin kiinnitetään huomiota ja toimenpiteitä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehdään, aina on mahdollisuus, että jotakin sattuu.
- Sattuneista onnettomuuksista ja tapaturmista on pidettävä kirjaa. Myös läheltä piti -tilanteet kirjataan tiedoksi leirin turvallisuudesta vastaavalle.
- Tapaturmasta ilmoitetaan 4H-yhdistyksen vastuuhenkilölle. Kuvaus tapaturmasta liitetään osaksi yhdistyksen pysyvää turvallisuussuunnitelmaa tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi.
- Poikkeustilanteissa, kuten tapaturmissa, kannattaa ottaa asia yleisesti keskusteltavaksi. Pienistäkin tapaturmista on aina viipymättä ilmoitettava alaikäisen osallistujan huoltajille.

5.2. Tapaturmien kirjaaminen

Tapaturmaraporttiin kirjataan:

- Tapahtuman perustiedot.
- Osallistujamäärä.
- Turvallisuusvastaava ja muut vastuuhenkilöt.
- Lyhyt kuvaus tapaturmaan johtaneesta tilanteesta, ei nimiä tai muita tunnistettavia tietoja.
- Henkilövahingot ja muut vahingot.
- Lyhyt kuvaus jälkitoimenpiteistä.

5.3. Leirin keskeyttäminen

- Leirillä keskeyttämisen yleisimpiä syitä ovat koti-ikävä ja sairastuminen. Leiriläisen huoltajaa tulee tiedottaa keskeyttämisen tarpeesta hyvissä ajoin.
- Jos huoltaja on estynyt tai kieltäytyy hakemasta leiriläistä:
 - Ensin yhteys muihin leiriläisen perheenjäseniin / lähipiiriin.
 - Viimeisenä vaihtoehtona alueellinen sosiaalipäivystys.
- Leiri voidaan joutua keskeyttämään painavista syistä:
 - Epidemiat, kuten norovirus tai pandemiat, esim. covid19.
 - Poikkeukselliset sääolosuhteet, esim. myrskyt. Sääennuste on hyvä tarkistaa päivittäin.
 - Valtakunnallinen poikkeus- tai kriisitila.

5.4. Vakavat poikkeustilanteet

- Esimerkkejä vakavista kriisi- ja poikkeustilanteista:
 - Tulipalo.
 - Hukkuminen.
 - Vakava loukkaantuminen / hengenvaara.
 - Ulkopuolinen uhka tai vakava väkivaltatilanne.
- Ensisijaisen tärkeää on ennaltaehkäistä kriisitilanteen leviäminen ja muiden osallistujien loukkaantuminen.
- Kriisitilanteesta tiedottaminen on hyvä keskittää yhdelle, nimetylle henkilölle.
- 4H-liiton kriisitilanteiden ohje 4H-intrassa: [Kriisiviestintä](#).

Lopuksi

- Tämä ohje on tarkoitettu työkaluksi turvallisemman 4H-tapahtuman järjestämiseen.
- Ohje kokoaa yhteen tapahtumia koskevat yleiset turvallisuuskäytännöt. Ohjetta päivitetään ja täydennetään säännöllisesti.
- Turvallisuus on kaikkien osallistujien yhteinen asia.

Mukavia ja turvallisia leirejä ja tapahtumia!

